

[Niels Helveg Petersen]

Lovgivningen vedrørende kommunerne må udformes som rammelovgivning med minimumskrav, og uden at man så via den statslige sektorplanlægning forsøger at udøve en stærkt styrende rolle over for kommunernes aktiviteter; en sådan udvikling ville være ganske overordentlig uheldig. Så ser vi på decentralisering og det fortsatte arbejde hermed, er der altså to ting at koncentrere sig om: for det første at følge udflytningen op og for det andet at sikre, at centraladministrationen i sin holdning til det kommunale selvstyre og til forskellig behandling afpasset efter lokale forhold drager konsekvensen og ikke ligesom standser op og bliver bange nu på dette tidspunkt for sin egen skygge.

Det andet væsentlige område, jeg vil beskæftige mig med, er holdningen hos de folkevalgte i de kommunale organer. Vi ser heldigvis en række gode eksempler på, at der rundt om i kommunerne gøres store anstrengelser for at åbne sig og forholde sig åbent til borgerne og borgernes synspunkter. Vi ser desværre også gode eksempler på det modsatte. Dette er ikke et spørgsmål kun – og jeg vil sige kun i meget ringe omfang – om regler og detaljerede forskrifter; heri har ministeren ret, jeg deler det grundsynspunkt. Det er et spørgsmål om, at de folkevalgte i kommunale råd og amtskommuner – ligesom det gælder for os i dette ting – må have den holdning, at man skal lytte, at man skal søge samtalen og debatten på lige vilkår med de mennesker, som har problemer, og som føler, at de har problemer. Det er i allerhøjeste grad en del af det reelle indhold i kommunalt nærdemokrati, at de folkevalgte forholder sig åbent, lyttende og samtalende til de lokale problemer, ikke låser sig inde og ikke tror, at det kun er dem, der skal bestemme uden at sikre debatten.

Men som sagt er jeg enig med ministeren i, at netop da det drejer sig om holdninger, er det også overordentlig vanskelige ting at foreskrive i detaljer i lovregler, uden at det bliver noget meget, meget kunstigt.

Der er dog ét punkt i dette, hvor jeg ikke er tilfreds med ministerens syn: vi har hos os et andet syn på muligheden for at anvende kommunale folkeafstemninger. Vi er tilfredse med for tiden, at kommunerne har muligheden for at lade foretage de vejledende folkeafstemninger, hvor de ønsker det, ligesom vi er tilfredse med – hvad jeg opfatter som lige-

frem et tilsagn fra ministeren – at vi i speciallove kan gå ind og arbejde med folkeafstemningsregler. Men jeg er temmelig overbevist om, at det på noget længere sigt i det kommunale selvstyre vil vise sig at være nyttigt at inddrage folkeafstemninger som et mere normalt led i en kommunalbestyrelses arbejde; ikke som noget ekstraordinært, der indtræder en gang hvert 15. år, men som noget mere normalt, som kan optræde i hvert fald mere end én gang i en valgperiode. Vi har ikke stillet forslag om dette, for vi mener ikke, det er tiden nu; vi mener, man skal prøve at vinde nogle erfaringer, men vi er overbevist om, at udviklingen på dette punkt ikke er, skal vi sige løbet til ende, og at vi kommer til at beskæftige os mere med det.

Jeg vil også meget gerne understrege den vægt, vi tillægger det, at der skabes et vidtgående selvstyre omkring de enkelte institutioner, jo ikke mindst folkeskolen, hvor selvstyret eller delvis selvstyre omkring institutionerne i samarbejde med kommunalbestyrelsen jo kan være en væsentlig beskyttelse imod forsøg på centralisering.

Vi er også enige i, at det i allerhøjeste grad trænger sig på at forbedre vilkårene for kommunalbestyrelsesmedlemmer. Kommunalbestyrelsesmedlemmer udfører jo ofte et fantastisk tidkrævende og byrdefuldt arbejde med en meget ringe økonomisk kompensation. Det er måske lidt kedeligt, at vi får denne diskussion på et tidspunkt så tæt ved et kommunalvalg, at ændrede regler om en måske mere generøs holdning til dette spørgsmål ikke kan nå at slå igennem forud for opstillingerne og valget her i foråret, således at der altså faktisk kan gå måske en 4-årig periode, inden dette spørgsmål for alvor kan tages op. Men jeg har villet meddele indenrigsministeren, at vi i vort parti er enige i, at der, hvad dette angår, i allerhøjeste grad er et problem, der må ses nærmere på.

Det tredje hovedpunkt, når det drejer sig om nærdemokrati, er det, som jeg vil samle under overskriften overskuelighed. Det har selvfølgelig at gøre med informationsbestræbelserne, at man sørger for at informere fra kommunalbestyrelsen, fra udvalgene, at man også fremlægger planer – gerne alternative planer – og nu, som det foreslås, også budgetter og flerårige budgetoverslag. Det er alt sammen vigtigt og meget mere, end der gøres